

Základní škola praktická, Bílina, Kmochova 205/10, příspěvková organizace

Motto: Jen ten, kdo přírodě rozumí, ji dokáže chránit.

Školní plán environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

Zpracováno na základě metodického pokynu MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO), č.j.16745/2008 – 22.

Vypracovala: Mgr. Martina Jurdová

1. Úvod:

- Environmetální vzdělávání, výchova a osvěta znamená výchovu ke vztahům k životnímu prostředí v rovině přírodních jevů a s tím souvisejících vztahů společenských. Je významným předpokladem udržitelného rozvoje, jež je ve světě pokládán za jedinou možnou pozitivní alternativu rozvoje lidské civilizace.
- Smyslem EVVO je dosažení takového stavu, kdy jsou občané objektivně informováni o stavu a vývoji životního prostředí, získávají k prostředí vztah, který je základem šetrného a předvídatelného chování a jednání.
- Spolu s nástroji ekonomickými a legislativními jsou důležitým preventivním nástrojem ochrany životního prostředí.
- Škola je pro rozvoj environmentálního vzdělávání a postojů příhodným místem, protože má možnost působit dlouhodobě, koncepčně a na všechny žáky a přes žáky na jejich rodinné prostředí.

2. Charakteristika cílové skupiny:

- Na naší škole jsou vzdělávání žáci s lehkým a středně těžkým mentálním postižením. Žáci jsou ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.
- Vzhledem k postižení žáků je důležité využívat praktické zkušenosti a klást důraz na názornou ukázkou.

3. Cíle EVVO :

- porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- uvědomování si podmínek života a možnosti jejich ohrožení
- vnímat život jako nejvyšší hodnotu
- chovat se odpovědně ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- mít základní znalosti, dovednosti a návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- žáky vést k aktivní účasti na ochraně a utváření životního prostředí tak, aby se v budoucnu stala nedílnou součástí jejich života profesního i soukromého
- podporování žáků v uvědomění si, že každý člověk může pozitivně ovlivnit stav životního prostředí, že každý z nás má odpovědnost vůči budoucím generacím
- pochopení a přijetí zásad trvale udržitelného rozvoje
- utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí
- utváření vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví
- rozvíjení schopnosti žáků orientovat se v labyrintu často protichůdných informací o životním prostředí s využitím informačních technologií

4. Očekávané výstupy:

Žák by měl:

- porozumět vztahům člověka a prostředí
- znát základní podmínky života a možnosti jejich ohrožení
- vnímat život jako nejvyšší hodnotu
- chovat se odpovědně vůči prostředí jako takovému
- umět se chovat ve volné přírodě
- aktivně chránit přírodu a přírodní zdroje, přírodní a kulturní dědictví
- dodržovat zdravý životní styl a v rámci svých možností jej propagovat
- umět vyhledávat informace týkající se životního prostředí pomocí informačních technologií a v těchto informacích se orientovat
- umět šetřit energiemi, třídít odpad

5. Rozvíjení klíčových kompetencí:

V oblasti kompetencí k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální:

- aktivně využívat kooperativní a komunikační dovednosti jako nástroje pro řešení problémů životního prostředí
- hledat různé varianty řešení problémů životního prostředí
- schopnost kriticky posuzovat a vyhodnocovat informace související s životním prostředím

V oblasti pracovní kompetence, v rámci odborných kompetencí

- osvojit si praktické dovednosti pro chování a pobyt v přírodě i při zacházení s přírodou a uplatňovat je v každodenním životě

V oblasti kompetence občanské

- poučit se z problémů životního prostředí od minulosti až po současnost; uvažovat o budoucnosti
- odpovědně jednat vůči přírodě a prostředí
- aktivně se účastnit ochrany životního prostředí
- projevovat pokoru a úctu k přírodě a prostředí
- vnímat postoje postavení člověka k přírodě a chování člověka vůči přírodě

6. Výchovné a vzdělávací strategie:

Strategie vedoucí k utváření kompetencí k učení

- při výuce využíváme všechny dostupné pomůcky včetně počítačové techniky, vhodné výukové programy se zaměřením na ekologickou výchovu, důsledně dbáme na propojování získaných poznatků a jejich uplatněním v praktickém životě

Strategie vedoucí k utváření kompetencí k řešení problémů

- vytvářením vhodných modelových situací, zaměřených na ekologickou výchovu, seznamujeme žáky s běžnými životními překážkami a vedeme je k jejich řešení

Strategie vedoucí k utváření kompetencí komunikativních

- zapojováním žáků do školních i mimoškolních akcí péče o životní prostředí podporujeme utváření komunikativních dovedností potřebných k plnohodnotnému soužití a spolupráci s ostatními lidmi

Strategie vedoucí k utváření kompetencí sociálních a personálních

- prostřednictvím skupinové práce, her, soutěží, školních ekologických projektů vedeme žáky ke vzájemné spolupráci a vzájemnému respektování

Strategie vedoucí k utváření kompetencí občanských

- v učebně environmentální výchovy a prostřednictvím vycházek a besed seznamujeme děti s přírodou a jejím významem pro člověka
- aktivně spolupracujeme se sdružením Tereza
- aktivně se podílíme na ochraně životního prostředí
- od počátku školní docházky vštěpujeme dětem význam zdravého životního stylu a vysvětlujeme jim nebezpečí plynoucí z učivání návykových látek, nastolováním modelových situací učíme děti, jak se mají chovat, pokud přijdou s těmito látkami do styku

7. Metody a prostředky realizace EVVO:

- zařazování prvků environmentální výchovy do všech vyučovacích oborů
- využívání učebny environmentální výchovy
- přímé učení ve venkovním terénu, poznávání okolního prostředí v regionu – přírodní a kulturní zajímavosti (vycházky, výlety...)
- využití přírodovědné naučné stezky
- práce na školním pozemku a zahradě v rámci pracovního vyučování
- aktivní péče o okolí školy (parčík před školou)
- školní ekologické projekty (Světový den zvířat, Den Země...)
- využívání výukových programů a pracovních listů sdružení Tereza
- návštěvy zoologických zahrad, využívání výukových programů ZOO
- návštěva botanické zahrady v Teplicích
- exkurze, soutěže, výstavy
- technická a organizační opatření přispívající k ekologizaci provozu školy
- ptačí budky, krmítka
- příkrmování ptactva v zimním období
- vycházky do přírody
- nástěnky k EVVO
- projektová odpoledne se zaměřením na EVVO
- stravování, zdravá výživa (ovoce do škol, dotované mléčné výrobky)

Ekologizace provozu školy:

- úspora vody, úspora elektrické energie a úspora tepla (správné zavírání vodovodních kohoutků, kontrola těsnění, zhasínání, správné větrání)
- třídění odpadu
- využívání odpadového materiálu k tvůrčí činnosti
- prosazovat a dodržovat ve škole a jejím okolí přísnou nekuřáckou zónu
- živé květiny ve třídách, na chodbách a péče o ně
- péče o zeleň na školním pozemku a v okolí školy

8. Personální zajištění:

Ředitelka školy jmenuje do funkce koordinátora EVVO. Koordinátor po svém jmenování připravuje Školní dlouhodobý program EVVO. Stanovuje hlavní cíle a oblasti EVVO s ohledem na situační analýzu školy, koncepci školy a místní podmínky pro EVVO.

Dlouhodobý program koordinátor vždy v září daného školního roku doplňuje Ročním plánem EVVO. Do něj zahrnuje harmonogram konkrétních aktivit integrujících jednotlivé předměty, přehled environmentálních aktivit, zájmových útvarů, projekty ekologizace provozu školy a spolupráce s okolím apod. Roční plán vždy na konci školního roku vyhodnocuje a na základě jeho závěrů vytváří další plán pro nadcházející školní rok.

S ohledem na školní dlouhodobý i roční program EVVO zařazují pedagogové environmentální výchovu průběžně do výuky a podílejí se na realizaci projektů a dalších aktivit. Koordinátor EVVO poskytuje pedagogům potřebné materiály, informace či kontakty.

9. DVPP

- Ředitelka školy umožní koordinátorovi EVVO doplnění odpovídající kvalifikace k výkonu specializačních činností v oblasti environmentální výchovy.
- S ohledem na finanční možnosti školy je zajišťováno vzdělávání ostatních pedagogů v oblasti EVVO se zaměřením na pochopení významu environmentální výchovy, motivaci učitelů a na praktickou aplikaci metod a postupů v rámci jednotlivých předmětů.

10. Materiální, prostorové a finanční zajištění:

Materiální:

- metodické materiály – pracovní listy – Lesní čarování; Žijeme spolu aneb Jak na téma ochrany zvířat; Les a voda; Les ve škole – škola v lese; Ekologické hry a náměty do hodin
- literatura s tematikou EVVO (50 nápadů pro děti k záchraně Země, Ekohry do kapsy, Kam s nimi – vše o třídění a recyklaci odpadu ...)
- pomůcky – nástěnné obrazy (savci střední Evropy, ryby, naše listnaté stromy, užitkové rostliny, zemědělské plodiny, dinosauři, naši ptáci – pěvci...), Recyklační kufříky a další materiály od firmy Ekokom, puzzle (vývoj včely, vážky, rosničky), kvíz (karty se zvířaty), ...
- výukové programy Terasoft (přírodověda 1, 2, 3, 4, 5, 6; Botanika 2; Příroda; ...)
- výuková DVD – ABCD Ekologie, Kam s nimi – odpady, ...

Prostorové:

- školní zahrada a okolí školy
- okolní prostředí

Finanční:

- finanční prostředky školy (zajišťování pomůcek, DVPP)
- ostatní zdroje
  - grant podpory společenských a zájmových organizací a kultury města Bíliny
  - projekty EU, MŠMT, ČEZ, ...

11. Spolupráce školy s ostatními subjekty:

- spolupráce s Mysliveckým sdružením Bořeň
- spolupráce se ZOO v Ústí nad Labem, Zooparkem v Chomutově, Stájí U Lucky v Bystřanech (exkurze, využití výukových programů)
- spolupráce s Bílinskou přírodovědnou společností, která nabízí
  - zajištění přírodovědných exkurzí v oblasti Bílinska včetně exkurzí na povrchový hnědouhelný lom Bílina a jeho rekultivační aktivity na výsypkách a uzavřených těžebních lokalitách
  - zajištění specializovaných přednášek na místní odborná témata (geologie, paleontologie, mineralogie, ornitologie, vodní biologie, botanika) pro žáky škol i pro učitele
  - zajištění přírodovědných soutěží
  - uspořádání školních sbírek geologického charakteru - minerály, horniny zkameněliny
- spolupráce se zřizovatelem
- spolupráce s Městským úřadem v Bílině
- spolupráce se společnostmi EKOKOM, ECOBAT, Cart4Future